

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Cilt: 13 Sayı: 70 Nisan 2020 & Volume: 13 Issue: 70 April 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581
Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2020.4127>

ALMANCA ÖĞRETMENLİĞİ ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA ALIŞKANLIKLARI THE STUDY HABITS OF SENIOR YEAR STUDENTS IN GERMAN LANGUAGE TEACHING DEPARTMENT

Rüveyda H. ÇEBİ*

Öz

Bu çalışmanın ana amacı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Almanca öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarını ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın evrenini 36 son sınıf öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Görüşme soruları Neveling'in (2004) kelime öğrenme anketindeki soru maddelerinden yararlanılarak hazırlanmıştır. Öğrencilere ders çalışma şekilleri, ders çalışma ortamları ve öğrencilerin kelime öğrenmeye olan bakış açılarını öğrenmeye yönelik toplam dokuz soru yöneltilmiştir. Bu soruların ikisi yarı yapılandırılmış olarak oluşturulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin yaklaşık üçte biri her gün ders çalışırken büyük bir kısmı yalnızca sınav haftasında ders çalışmaktadır. Öğrencilerin üçte birinden fazlası bir haftadan daha uzun bir süre ders kitabı veya diğer basılı eserlerden herhangi birini okumadıkları belirtmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ders Çalışmak, Ders Çalışma Alışkanlığı, Yabancı Dil, Kelime Öğrenme.

Abstract

The main pupose of this study is to determine the study habits of senior students in German Language Teaching department in the Faculty of Education at Ondokuz Mayıs University. The study's sample consists of 36 senior students. Data was collected by the interview and analyzed through content analysis the interviews. The interview questions were prepared based on Neveling's (2000) vocabulary learning questionnaire. Participants were asked 9 questions in total regarding their learning styles, learning atmospheres, and perceptions on their vocabulary learning. 2 of the questions were asked as semi structured forms. Results showed that 1/3 of students study their lessons everyday whereas the majority of them only study in the exam weeks. More than 1/3 of students declared that they have not read a coursebook or written material more than 1 week.

Keywords: Study, Study Habits, Foreign Language, Vocabulary Learning.

Giriş

Bireyler okul hayatları boyunca birçok farklı alanda öğretim görürler. Bu durum bir meslek edinmek veya bilgi sahibi olmak için dahil oldukları üniversite programlarında da geçerlidir. Üniversite eğitimine başlayana kadar yaklaşık on iki sene eğitim-öğretim gören bireylere örgün eğitim çerçevesinde dersler verilmektedir. Fakat bu derslerden hiç birisinin müfredatında nasıl ders çalışmaları gerektiğine yer verilmemektedir. Öğrenme alışkanlıkları aynı zamanda bir ülkenin daha doğrusu eğitim sisteminin öğrenme ve öğretme alışkanlıklarına bağlıdır (Yücel, 2018). Bireylere balık yemeyi değil balık tutmayı öğretmek ifadesi, öğrencilere nasıl ders çalışmaları gerektiğini öğretmek anlamında da yorumlanabilir (Yiğit ve Kaçine, 2015). Nasıl verimli ders çalışabileceğine dair herhangi bir eğitim almayan bireyler, bu konuda tamamen kendileri ile baş başa kalmaktadır. Öğrencilerin kendi öğrenme sorumluluklarını alabilmeleri için, onlara gerekli becerilerin öğretilmesi gerekmektedir (Köymen, 1994). Bu konuda ilgisi olan, nasıl ders çalışabileceğine dair bilgi edinmek isteyen kişiler, farklı yollarla bilgi sahibi olmaya çalışmaktadır. Bu durum bazen okuldaki rehber öğretmen bazen de sınıf öğretmeni ile konuşmak olabileceği gibi internet üzerinden araştırma yoluyla da gerçekleştirilmektedir. Diğer yandan, araştırma ve sorma alışkanlığına sahip olmayan bireyler için doğru ders çalışma yöntemi bilinmeyen yabancı bir konu olarak kalmaya devam etmektedir. Türk Dil Kurumu'na göre ders çalışmak; belli bir konuyu öğrenmek üzere kaynakları kullanarak çalışmak ve derste verilen bilgileri iyice öğrenmek için tekrarlamak olarak tanımlanmıştır (TDK, 2005).

Öğrencilerin ihtiyacı olan çok çalışmak değil doğru çalışmaktır. Bazen bir öğrenci saatlerce masa başında oturarak başarı elde edemezken, bir diğer öğrenci birkaç saat çalışarak başarı elde etmektedir. Bunun sebebi o ders için ayrılan süreden çok, hedefe odaklı o dersin gerektirdiği gibi çalışmaktır. Her öğrencinin kendi öğrenme şekline uygun yöntemleri bilmesi ve verimli ders çalışması gereklidir ("Bilecik Rehberlik Araştırma Merkezi", 2018). Bunun yanında verimli ders çalışmayı olumsuz etkileyen birçok sebep bulunmaktadır. Bunlar konuların zorluğu, televizyon izleyerek veya müzik dinleyerek çalışmak ve farklı dikkat dağıtıcı unsurların olması, ders çalışmak için doğru zamanı bilmemek olarak sıralanabilir. Her öğrencinin her dersi aynı nitelikte kavramasını beklemek ona haksızlık olur fakat dış faktörler görmezden gelindiğinde öğrencinin o dersi çalışmak için ayırdığı zaman diliminde en doğru şekilde çalışması hem kendi vaktinden tasarruf hem de hayatında da kolaylıklar sağlar. Dersleri doğru çalışmak, öğrencinin sahip olduğu potansiyeli ortaya çıkarmasında ona yardımcı olur (Yiğit ve Kaçine, 2005).

Eğitimin tek sorumluluğu, öğrenciye belli bilgileri öğretmek değil, aynı zamanda öğrencilere nasıl öğrenecekleri konusunda da yol göstermek ve destek olmaktır (Talu, 1997). Her ne kadar modern eğitim bakış açısı öğretmen merkezli eğitimden öğrenci merkezli eğitime geçmiş de olsa öğrenmeyi öğrenme konusu henüz gerçek manada örgün eğitimin içinde yerini alamamıştır. Her bir öğrenci için devletin, okulun ve öğretmenlerin yaptığı büyük bir yatırım ve emek vardır. Kendi alanının uzmanı öğretmenler kendi derslerinin anlaşılır ve kolay kavranır olması için yollar denemelidir ve bu yolları öğrencilerine öğretmelidir. Aksi takdirde öğrencilerin bilişsel kapasitelerini kullanmada ve geliştirmede isteksizlikleri ya da uygun ortamın sağlanamayışı insan gücünün boşa harcanmasına neden olmaktadır (Subaşı, 2000). Günlük hayatta ve okul hayatında başarılı olmak için basit şeyleri kolaylıkla yapmak, kısa bir metni hızlı ve çabuk okuyarak içeriğini anlamak gibi stratejiler hep doğru yöntemlerin kullanılması ile gerçekleşmektedir. Araştırmalar, çeşitli çalışma yolları kullanan öğrencilerin, akademik başarılarının daha yüksek olduğunu ortaya çıkarmıştır (Weinstein ve Meyer, 1986). Başarılı bir okul hayatında etkin ders çalışma ve öğrenme yollarının kullanılması öğrenci başarısını etkilemektedir. Öğrencilerin kullandığı çalışma yöntemleri onların derse karşı olan ilgilerinde önemli bir rol oynamaktadır (Temelli ve Kurt, 2010). Doğru çalışma yöntemini bilmeyen öğrenci zamanla o dersi başaramadığını düşünebilir ve o dersi çalışmaktan kaçınabilir. Bir sayısal ders ile sözel derse aynı yöntemlerle çalışarak başarı elde edilemez. Bununla birlikte tarih, coğrafya gibi sosyal alan derslerinin çalışma yöntemleri de kendine özgü olmalıdır. Yeşilyaprak'a (2000) göre doğru çalışmayı bilmemek, öğrencilerin okuldaki başarısızlık sebeplerinden biridir. Bu durum tüm eğitim basamakları için geçerli olabilir, ilkokulda ve ortaöğretimde zamanını etkin kullanıp başarıya ulaşan ve yüksek öğrenime yerleşilebilen öğrenciler aynı doğru ders çalışma alışkanlıklarını göstererek yine hedeflerine ulaşabilmektedirler. Öğrenmeyi bilen öğrenci, yeni öğrendiklerini eskileri ile birleştirerek daha geniş bir ufka sahip olabilirler. Bilgiye ulaşmanın ve başarının, doğru çalışmaktan geçtiği düşünülürse, öğrencilerin doğru çalışma alışkanlıklarına sahip olması bir gerekliliktir (Küçükahmet, 1987).

1.1 Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlıkları

Bireylere okula ilk başladıklarında, okuma becerisi kazandırılmaya başlanır. Okuma becerisinin kazandırılmasıyla, sözcüklerden oluşan tüm yazılı metinler sözel olarak ifade edilebilir. Okuma basılı ya da

yazılı sözcükleri duyu organları yoluyla algılama, bunları anlamlandırıp kavrama, zihinsel ve düşünsel bir edim, basılı ve bilişsel işlemlerden oluşan bir alımlama, yorumlama ve tepki verme sürecidir (Yağcıoğlu ve Değer 2002). Bireyler, okuyarak birçok bilgiyi öğrenebilmek için gerekli olan zemini oluştururlar. Bu sebeple, örgün eğitime başlayan öğrencilere önce bu beceri kazandırılır. Okumak insana birçok katkı sağlar, dünyayı daha geniş bir açıdan algılamasını sağlar ve onların kimlik gelişimine destek olur. Bu sebeple, bireylere okulda kazandırılması gereken bir alışkanlıktır (Arıcı, 2008). Okuma zihni geliştirir, hayata ve olaylara farklı pencerelerden bakabilmeyi sağlar. Birey her ne kadar yaşayarak çok şey deneyimleyebilse de okuma olmadan bireyin hayatta ilerleyebilmesi, kendine ve çevresine katkı sağlayabilmesi sınırlı kalmaktadır. Bireyler, kendi hayatlarında yaşayıp öğrenemeyecekleri birçok bilgiye, okuyarak ulaşabilirler (Akın ve Çeçen 2014). Bir toplumun bilimsel, sosyo- ekonomik ve kültürel açılarından gelişebilmesi o toplumun öncelikle okur olmasını gerektirir. Toplumda, bireylerin düşünme becerilerinin yüksek, ilişkilerinin kuvvetli, bakış açılarının geniş kendilerine güvenlerinin tam olması gerekir. Birey bu özellikleri okuma alışkanlığı ile kazanabilmektedir (Taşkesenlioğlu, 2013). İlköğretimden başlayarak ortaöğretimin sonuna kadar öğrencilere birçok farklı dalda eğitim verilmektedir. Öğrencilerin bu dallarda, belli becerileri anlaması, özümsemesi, sentez yapabilmesi, ne kadar iyi bir okuyucu olduğu ile de yakından ilgilidir. Sayısal derslere eğilimli öğrencilerde okuduklarını doğru ve tam anlayamadıklarında matematiksel işlem becerisi yeterli olmamaktadır. Bu sebeple, okuma eyleminin okuma alışkanlığına dönüşmesi gerekmektedir. Okuma alışkanlığı, bir bireyin sahip olması gereken önemli ve yararlı bir alışkanlıktır (Batır, Gülveren ve Bekleyen, 2010) ve okuma eylemine olan eğilimin bir yansımasıdır (Odabaş, Odabaş ve Polat, 2008). Okuma alışkanlığı, bir bireyin hayatta duygu, düşünce ve dünyayı algılama gelişimi için kazanılması gereken bir alışkanlıktır ve bu alışkanlığın kazanılması zaman alır (Camp, 2007).

Düzenli olarak gazete, dergi veya kitaplar okuyabilmesi, bunları takip edebilmesi için bireyin okuma alışkanlığı kazanmış olması gerekir. Bir eylemi düzenli olarak yapmak o alanda derinleşmeyi ve ilerlemeyi de beraberinde getirir. Bir gün spor yapmanın bedende ve ruhta büyük değişiklikler sağlamadığı fakat düzenli yapılan sporun ruhta ve bedende önemli değişimlere yol açması gibi düzenli kitap okumanın da bireyin üzerindeki katkısı da büyüktür. Okuma alışkanlığı, bireyin okuma eylemini, kendisi ve çevresini anlayabilmek için bir gereksinim olarak algılayıp yaşam boyu sürekli ve düzenli biçimde bu eylemi isteyerek gerçekleştirmesidir (Özbay, 2014). İnsan yetiştirmek eğitimle mümkündür. Başta aile olmak üzere insan yetiştiren en önemli kurumlar okullardır ve okullarda eğitim öğretmenler tarafından verilmektedir. Bu sebeple eğitim sisteminin temel direği olan öğretmenler, kendilerini sadece uzmanı oldukları alanda değil, her alanda belli bir birikime sahip olacak şekilde yetiştirmelidir. Eğitimciler, bir toplumda kitap almaya en fazla bütçe ayırması gereken gruptur (Çoban, İleri ve Temiz, 2018).

1.2 Yabancı dilde kelime öğrenimi

Yabancı dil öğrenmek çok yönlü bir eylemdir. Yabancı dilde okuma, yazma, konuşma ve dinleme olmak üzere dört temel beceride başarılı olmak kelime öğrenimindeki başarı ile yakından ilişkilidir. Kelime öğrenimi, yabancı dilde temel becerileri edinmek ve dile ait güçlü bir altyapı kurabilmek için önkoşul ve ayrıcalıklı bir beceridir (Büyükahıskı ve Çebi Kozallık, 2018). Hedef dilde kelime bilmeden dört beceri gerçekleştirmek mümkün değildir. Yabancı dil öğrenirken kelime öğrenimi oldukça önemlidir ve kelime öğretimi dil öğrenmenin önemli bir parçasıdır (Bedir ve Bedir, 2017). Bir dil ağırlıklı olarak, hangi beceri üzerinden öğreniliyor olunursa olunsun, kelimeler olmadan o becerinin tam şekilde kavraması mümkün değildir. Kelime bilgisi yoksunluğu anlamın aktarılmasında en büyük bariyer olarak görülebilir (Krashen, 1989).

Bu sebeple, yabancı dil öğrenen ve öğretenlerin, becerilere yönelik çalışırken kelime öğrenimini göz ardı etmemeleri gerekmektedir. Kelime öğrenimi yöntemleri hem öğrenen hem de öğretenlerin ders planlarına dahil olmalıdır. Yabancı dil öğretimi de öğrenimi de dil öğrenen birey kelime hazinesi bakımından yeterli düzeye gelmeden ilerleme kaydedemez (Memiş, 2018). Kelime öğrenmek, plan program ve düzenli çalışma gerektiren bir etkinliktir. Düzenli tekrar ve kişiye özel doğru öğrenme yöntemini bulmak da bu uğraşı kolaylaştırıcaktır. Derslerde her zaman kelime alıştırmaları yapmak için yeterli zaman bulunmamaktadır ve öğrencinin öğrenme sorumluluğunu üstlenip kendisinin elde etmesi gereken bir beceridir (Reinisch, 2000).

2. Araştırmanın amacı ve önemi

Bu çalışmanın ana amacı Almanca öğretmeni aday öğrencilerinin ders çalışma ve kitap okuma alışkanlıklarına dair bilgi edinmektir. Amaçlardan bir diğeri, öğrencilerin kelime defterine sahip olup

olmadıklarını ortaya çıkarmaktır. Bir diğer amaç ise kelimeleri öğrenmeyi neden sevip sevmediklerini ve bunun sebeplerini bulmaktır. Kaliteli ders çalışmak eğitimin her aşamasında olduğu gibi eğitim fakülteleri için de önemlidir. Öğretmen adaylarının ne sıklıkla kitap okuduğunu sormak, yabancı dil öğrencisi olan katılımcıların ders çalışırken hangi yöntem ve teknikleri kullandıklarını, dil öğrenmenin önemli bir parçasını oluşturan kelime öğrenmeye olan bakış açılarını öğrenmek literatüre katkı sağlama açısından önemlidir.

3. Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan görüşme ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Görüşme yöntemini kullanılan aracın özelliğine göre, açık uçlu, yapılandırılmış gibi kategorilere ayırmak mümkündür (Yıldırım, 1999). İçerik analizi belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenbilir bir teknik olarak tanımlanır (Büyüköztürk, 2012, s.34). Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, sorulan sorulara verilen cevaplar içerik analizi yöntemine uygun olarak gruplandırılmıştır.

4. Bulgular

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde elde edilen bulgular tablolar halinde aşağıda verilmiştir:

1. Ne sıklıkla ders çalışırsın?

Her gün	Haftada bir kere	Haftada iki kere	Haftada üç kez	Ayda bir	Yalnızca sınav haftası
8	4	6	7		11

Çalışmaya katılan 36 öğrenciden 8'i her gün, 4'ü haftada 1 kere, 6'sı haftada 2 kere, 7'si haftada 3 kere ders çalıştığını belirtmiştir. Öğrencilerden 11'i sadece sınav haftası ders çalıştıklarını söylemiştir. Balkan ve Karaca'nın (2010) yaptığı bir çalışmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun günlük ortalama 1-2 saat çalıştığı bulunmuştur. Katılımcıların 11'i yalnızca sınav haftası çalışmaktadır. Sınav kaygısının ve sınava yüklenen anlamın, bireylerin çalışma alışkanlıklarında anlamlı fark yaratması doğal bir durumdur (Başbay, Bıyıklı ve Demir, 2018, 860).

2. Ders çalışırken müzik dinliyor musunuz?

Evet	Hayır	Bazen
12	22	2

Öğrencilerden on iki tanesi ders çalışırken müzik dinlediğini, yirmi iki tanesi ise müzik dinlemediğini belirtmiştir.

3. Ders çalışırken renkli kalem ve kağıt kullanır mısınız?

Evet	Hayır
29	7

Renkli kalem ve kağıtlar kullanarak ders çalışan öğrencilere bunun sebebi sorulmuştur. (Ders çalışırken neden renkli kalem ve kağıt kullanırsın?). Verilen cevaplar şu şekilde gruplandırılmıştır: ilgi çekici, motive edici, ayırt edici, önemli yerleri belirtmek için, öğrenmeyi kolaylaştırmak için ve akılda kalıcı olduğu için.

Öğrencilerden 29'u ders çalışırken akılda kalıcı olması ve öğrenmeyi kolaylaştırması amacıyla renkli kalem ve kağıtlar kullanırken yedi kişi hiç kullanmadığını belirtmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 30'unu kız öğrenciler, 6'sını erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Kızlar, notları karşılaştırma, ders çalışırken şekil ve grafik ile satır aralarını çizme, işaretleme, özetleme, not alma gibi çalışma yardımcılarını erkeklere göre daha etkin kullanmaktadır (Bilasa, 2016, 117).

4. Ders çalıştığın için kendini ödüllendirir misin?

Evet	Hayır
28	8

Ders çalıştığı için kendisini ödüllendiren öğrencilere kendilerini ne ile ödüllendirildiği sorulmuştur (Ders çalıştığında kendine nasıl bir ödül verirsin?). Verilen cevaplar şu şekilde gruplandırılmıştır: gezintiye çıkarak, çikolata gibi tatlı bir yiyecek ile, sinemaya giderek, kahve içerek veya kendime hediye alarak.

Öğrencilerden 28'i ders çalıştıkları için kendini ödüllendirirken sekizi herhangi bir ödüllendirme yapmamaktadır.

5. Kelime defterin var mı?

Evet	Hayır
13	23

6. soruda öğrencilerden yarım cümleyi tamamlamaları istenmiştir: kelime öğrenmeyi seviyorum çünkü...

- okuduğumu daha iyi anlarım.
- daha iyi konuşabilirim.
- yeni şeyler öğrenmek için.
- kelime hazinem artar.
- okuduğumu anlamak hoşuma gider.
- başarmış hissedirim.
- sınavlarda çıkar.

7. soruda öğrencilerden yarım cümleyi tamamlamaları istenmiştir. Kelime öğrenmedeki en büyük problemim...

- Tekrar gerektirmesi
- Ezberlemek zahmetli olması
- Okunuşu zor olması
- Sözlük bakmanın zor olması
- Unutmak
- Çok anlamlılığın öğrenmeyi zorlaştırması
- Zaman alması

8. soruda da öğrencilerden yarım cümleyi tamamlamaları istenmiştir: Kelime öğrenmeyi sevmem çünkü...

- çok kelime var.
- tek tek öğrenmek zor, cümle olmadan anlamsız geliyor.
- sözlüğe bakmak gerekli.
- kelimeleri akılda tutmak zor.
- sıkılıyorum.
- unutuyorum.
- çok anlamlı.
- kalıcı olmuyor.
- zaman alıyor.

9. Ne sıklıkta kitap okursunuz?

Her gün	Haftada bir kere	Haftada iki kere	Haftada üç kez	Ayda bir	Yalnızca haftası	sınav
	5	4	3	4	7	

Katılımcılardan 5'i haftada bir kere, 4'ü haftada iki kere, 3'ü haftada üç kere, 4'ü ayda birkaç kez ve 7'si ayda bir kere eline bir kitap alıp okumaktadır. Kalan 13 öğrenci ise neredeyse hiç kitap okumamaktadır.

5. Tartışma

Bir bilgiyi öğrenebilmek, okulda akademik bir başarı sağlayabilmek; öğrenilmesi gereken bilgilerle doğru ve verimli şekilde uğraşmak ile yakından ilgilidir. Buna rağmen, öğrencilerin büyük çoğunluğu yalnızca sınav haftası ders çalışmaktadır. Bu durum birçok sebeple açıklanabilir: derse karşı ilgisizlik, motivasyon eksikliği ve hazır bulunuşluk bunlardan bazılarıdır (Genç, 2015). Çalışmaya katılan 36 öğrenciden yalnızca 8'inin her gün ders çalışması, öğrencilerin belli bilgi, beceri ve donanımları edinmek için ne sıklıkta çalışmalarını gerektirdiğini bilmediklerini göstermektedir. Burada düşünülmesi gereken konulardan biri ise eğitimi alınan bölümün gerektirdiği alan bilgisine sahip olmak için günde ya da haftada ortalama kaç saat ders çalışması gerektiğidir. Bu durum kişiden kişiye değişmektedir. Her öğrencinin öğrenmek için ihtiyaç duyduğu zaman farklı da olsa, düzenli ders çalışma alışkanlıklarına sahip olmak, bilginin birikimli ilerlemesi kuralı ile de uyum göstermektedir. Ders çalışmak için düzenli zaman ayıran öğrenci, derslerle olan bağlantısını koparmamış olur. Sık sık öğrenme konularına maruz kalması da konuyu içselleştirmesine yardımcı olur.

36 öğrencinin yalnızca 3'te 1'inin ders çalışırken müzik dinlemesi öğrencilerin ders çalışırken sessiz ve konsantre olabilecekleri bir ortama ihtiyaç duyduğu anlamına gelmektedir. Öğrencilerin çoğunluğunun çalışma ortamında dikkat dağıtıcı unsurlardan kaçındığı söylenebilir. Bununla birlikte 36 öğrencinin 12 si ders çalışırken hafif müzik veya klasik müzik dinlediklerini belirtmiştir. Bu durum, öğrenme tipleri farklılığı ile açıklanabilmektedir. Bazı öğrenciler, ders çalışırken sessiz ortam tercih ederken, bazıları da sakin çalan bir müziğin kendilerine eşlik etmesini isteyebilir. Burada, öğrencinin kendisini tanmasına, ders çalışıyormuş gibi yapmamasına ve masa başında geçirdiği zamanının verimli olmasına dikkat edilmelidir.

Çalışmaya katılan öğrencilerden 29'u ders çalışırken renkli kalem, kâğıt gibi kırtasiye malzemelerinden faydalandıklarını belirtmiştir. Bu sayı katılımcıların %80'ini oluşturmaktadır. Öğrenmeye çalışırken önemli görülen yerlerin farklı materyalleri ile belirtilmesinin, öne çıkarılmasının öğrenmeyi kolaylaştırdığı öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Bunlar renkli, yapışkanlı, farklı boyutlarda kağıtlar, fosforlu ya da farklı özellikteki kalemler olabilmektedir. Öğrencilerin birçoğunun öğrenme tipinin görsel öğrenen öğrenci grubuna dahil olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin %75'inden fazlası ders çalıştığı için kendini ödüllendirmektedir. Bu durum öğrencilerin dışsal bir motivasyona ihtiyaçlarının olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin motivasyon kaynaklarının öğretmenler tarafından bilinmesi, onlara nasıl ders yapacakları hakkında önemli ip uçları verir (Dede ve Argün, 2004).

Çalışmaya göre, yabancı dil öğretmenliği bölümü öğrencisi olan katılımcıların %60'ından fazlası bir kelime defterine sahip değildir. Kelime öğrenmenin dil öğreniminin bel kemiği olduğu düşünülürse, öğrencilerin yarısı bile bir kelime defterine sahip değildir. Buna karşın araştırmada, kelime öğrenmenin dil öğrenimine faydalarının olduğunu ve öğrencilerin bunun farkında olduğunu ortaya çıkmıştır. Öğrenciler, kelime öğrenmenin, daha iyi konuşmalarını ve daha iyi anlayabilmelerini sağladığını bilmektedirler. Bunun yanı sıra kelime öğrendiği zaman, başarmış hissettiğini söyleyen öğrenciler de vardır. Başarılı olma isteği ve hissi aslında bir bakıma öğrencileri içsel olarak motive etmektedir. Kelimeleri sadece sınavda karşısına çıkar kaygısıyla öğrenmeye çalışan öğrenciler de mevcuttur. Kaygı, öğrenmeyi zorlaştıran duyuşsal bir boyuttur. Zengin ve Aydın'a (2008) göre sınav, öğrencilerde kaygıyı artıran bir sebeptir ve bu durum öğrencilerin hata yapma olasılığını da arttırmaktadır.

Katılımcı öğrencilerin kelime öğrenmeyi sevmemesinde ortak cevaplar şu şekilde olmuştur: zaman alması, sıkıcı olması, tek kelime öğreniminin kalıcı olmaması, unutulması, sıkıcı olması ve sözlük kullanımını gerektirmesidir. Bu cevaplar ele alındığında, birkaç sonuç ortaya çıkmaktadır: Öğrencilerde dil öğrenmeye karşı motivasyon eksikliği olmasıyla birlikte kelime öğrenmeye dair farklı yöntemlerin bilinmediği görülmektedir. Kelimeleri gruplayarak öğrenme, cümle içinde kullanarak öğrenme gibi birçok yöntemin, dil öğrencilerine dili öğrenmeye başlamadan önce ve dil öğrenme sürecinde öğretilmesi gerekmektedir. Bu konu, belli aralıklarla derslerde tartışılmalı ve öğrencilerin birbirlerinin deneyimlerinden faydalanmalarına olanak sağlanmalıdır.

Katılımcı öğrencilerin arasında, her gün kitap okuyan yoktur. Bu durumda, kitap okumanın hayatın doğal ve olağan bir parçası haline gelmediği söylenebilir. Öğretmen adayları olan öğrencilere belli zamanlarda, derste veya ders dışında kitap okuma alışkanlığına dair farkındalık kazandırmak için kendileriyle

görüşülmeli, sohbet edilmeli ve konu sık sık gündeme getirilmelidir. Öğretmen adaylarına derslerini veren öğretim elemanları da kitap okuma alışkanlığı açısından kendisini değerlendirmeli, öz eleştiri yapabilmelidir.

6. SONUÇ

Araştırma sonucunda öğrencilerin, ders çalışma alışkanlıklarının farklılık gösterdiği, Almanca kelime öğrenirken zorluk yaşadıkları ve bu zorluğun da farkında oldukları ortaya çıkmıştır. Kelime öğrenme, sık tekrar etmeyi ve sözlük bakmayı gerektiren bir beceridir. Hedef dilde kelime öğrenimi için yeterli zaman ayırmak ve çaba harcamak gerekmektedir. Bu sebeple, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını saptaması, bu doğrultuda plan yapması ve öğrenme sorumluluğunu üstlenmesi gerekmektedir. Öğrencinin, öğrenme için ayırdığı zamanı etkili kullanmaması, çalışmayı isteyip istememesi, çalışma koşullarındaki zorluk ve başarısızlık karşısında gösterilen yılgınlık da öğrenmeyi etkileyen en önemli etmenlerdendir (Fidan, 1996, 9). Öğrencilerin kelime öğrenmeyi sıkıcı bulması da bunun bir kanıtı niteliğindedir. Yeterince güdülenmiş bir öğrenci, öğrenmeye hazır hale gelmiş ve öğrenme için zaman ayırmaya istekli demektir (Akarçay, Demirezen ve Akhan, 2013, 170).

Öğretmenlik mesleği aslında sadece alanında yüksek düzeyde bilgi ve donanıma sahip olmayı değil aynı zamanda bu küreselleşen dünyanın taleplerini karşılamak için farklı bir eğitim ve öğretim anlayışı ve vizyonu edinmeyi gerektirmektedir. Bu sebeple öğretmen adaylarının zamanlarını sadece müfredatta verilen dersleri anlamak ve öğrenmek için geçirmemeleri aynı zamanda kendilerini geliştirmek için çeşitli kurslara gitmek, hobiler edinmek, günceli takip etmek gibi etkinlikler için de zaman ayırmaları gerekmektedir. Ancak, araştırmaya katılan 36 öğrenciden sadece 7'si her gün yazılı metin okuduğunu, 17'si ise bir hafta boyunca herhangi bir yazılı kaynak okumadığını belirtmiştir. Böyle bir tablo karşısında önerilmesi gereken ilk şey, ilköğretimden itibaren öğrencilere bilgi edinme yolları ve yönetimi, okuma ve ders çalışma alışkanlığı kazandırma yönünde eğitimler verilmesi gerektiğidir. Öğrenmek ve ders çalışmak birbirini tamamlayan, destekleyen ve etkileyen çok yönlü süreçlerdir. Bu süreçlerde öğrencilere etkili ve verimli ders çalışma yöntem ve teknikleri her öğrencinin kişilik özellikleri, ilgileri, ihtiyaçları, beklentileri, öğrenme stilleri gibi öğelerin katılımıyla ders çalışma eğitimi verilmelidir. Süreç sadece teorik bilgilerle sürdürülmemeli aynı zamanda da uygulamalı etkinliklerle de desteklenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akarçay Özdamar, G. Demirezen, S. Akhan, N. (2013). İlköğretim öğrencilerinin ders çalışma üzerine algıları. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 8, s. 169-183.
- Akın, E. ve Çeçen, M.A. (2014). Ortaokul öğrencilerinin okuma stratejileri üstbilişsel farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesi (Muş-Bulanık Örneği). *Turkish Studies*, S. 9 (8), s. 91-110.
- Arcı, A. F. (2008). *Okuma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aydın, S. ve Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: bir literatür özeti. *Dil ve Dilbilimi Çalışmaları Dergisi*, s. 81-94.
- Balkan, E. Ve Karaca, R., D. (2010). Verimli ders çalışma teknikleri seminerinin üniversite öğrencilerindeki ders çalışma alışkanlıklarına etkisi. 3. *Uygulamalı PDR kongresi*.
- Başbay, A., Bıyıklı, C. ve Demir, E. K. (2018). Öğrenme stilleri ile ders çalışma alışkanlıklarının incelenmesi. *Elementary Educational Online*, S. 17, s. 848-864.
- Batur, Z., Gülveren, H. ve Bekleyen H. (2010). Öğretmen adaylarının okuma alışkanlıkları üzerine bir araştırma: Uşak Eğitim Fakültesi örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 3.1, s. 32-49.
- Bedir, G. ve Bedir, S. B. (2017). Algısal öğrenme stillerinin yabancı dilde kelime öğrenmeye ve hatırlamaya etkisi. *Scientific Educational Studies*, S. 1(1), s. 18-40.
- Bilasa, P. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinin öğrenme ve ders çalışma stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Ankara Hacı Ömer Tarhan Anadolu Lisesi Örneği). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 13(1), s. 79-122.
- Büyükahısa D. ve Çebi Kozallık, R. H. (2018). Yabancı dil öğrencilerinin kelime öğrenme stratejileri kullanım sıklıkları. *Turkish Studies*. S.13, s. 307-316.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Camp, D. (2007). Who's reading and why: reading habits of 1 grade through graduate students. *Reading Horizons Journal*, S. 47(3), s. 251-258.
- Çoban, A., İleri, T., Temir, A. (2018). Üniversite öğrencilerinin kitap okuma alışkanlığına betimsel bir bakış: Amasya Üniversitesi Örneği, *Sosyal Bilimler Dergisi/The Journal of Social Science*, s. 50- 69.
- Dede, Y. ve Argün, Z. (2004). Öğrencilerin matematiğe yönelik içsel ve dışsal motivasyonlarının belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, S. 29, s. 49-54.
- Fidan, N. (1996). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Genç, H. N. (2015). Yabancı dil bölümü öğrencilerinin ikinci yabancı dil olarak Fransızca'yı algılama biçimleri- Ondokuz Mayıs Üniversitesi örneği. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, s. 76-94.
- Kayalan, M. (2002). *Etkili ve hızlı okuma*. Alfa Yayınları: İstanbul.

- Köymen, Ü. (2016). Öğrenme ve ders çalışma stratejileri envanteri: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, S. 2(5), s.
- Küçükahmet, L. (1987). *Öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve tutumları*. AÜ EBF Yayınları, Ankara.
- Krashen, S. (1989). We acquire vocabulary and spelling by reading: Additional evidence for the input hypothesis. *The Modern Language Journal*, S. 73, s. 440-464.
- Memiş, M. R. (2018). Kelime hazinesi ve yabancı dilde kelime öğretimi üzerine. *Turkish Studies*, S. 13(19), s.
- Neveling, C. (2004). *Wörterlernen mit Wörternetzen: eine Untersuchung zu Wörternetzen als Lernstrategie und als Forschungsverfahren*. Gunter Narr Verlag, Tübingen.
- Odabaş, H., Odabaş, Y., ve Polat, C. (2008). Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlığı: Ankara Üniversitesi örneği. *Bilgi Dünyası*, S. 9(2), s. 431-465.
- Özbay, M. (2014). *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özdemir Akarçay, G., Demirezen, S. Ve Akhan, N. E. (2013). İlköğretim öğrencilerinin ders çalışma üzerine algıları. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, s. 169-183.
- Reinisch, K. (2013). *Wortschatzarbeit im Englischunterricht. Sprachsensibler Fachunterricht*. Berlin: Schneider Verlag.
- Seyhan Yücel, M. (2018). Selbstständige Lerngewohnheiten der LehramtsanwärterInnen für Deutsch als Fremdsprache. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi- Studien zur deutschen Sprache und Literatur*, S. 39(1), s. 81-94.
- Subaşı, G. (2000). Verimli ders çalışma alışkanlıkları eğitiminin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma alışkanlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, s. 50- 56.
- Talu, N. (1997). *Ankara Özel Tevfik Fikret Lisesi 10. Sınıf öğrencilerinin kullandıkları öğrenme stratejilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Tan, H. (1992). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Taşkesenlioğlu, L. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin okuma alışkanlıkları üzerine bir inceleme. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi* S. 5.9, s.
- Türk Dil Kurumu, (2005). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu, Ankara.
- Temelli, A ve Kurt, M. (2010). Eğitim fakültesi ve fen fakültesi biyoloji öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, s. 27-35.
- Weinstein, C. E. ve Mayer, R. (1986). *The Teaching of learning strategies* (ed. M. C. Wittrock). New York: Macmillan Company.
- Yağcıoğlu, S. ve Değer, A. C. (2002). Üstbilişsel okuma becerilerinin kazandırılması üzerine bir atölye çalışması. *İkinci Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Sempozyumu*.
- Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, S. 23(112), s.
- Yiğit, B. ve Kaçire, İ. (2015). Ortaokul öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının incelenmesine yönelik bir araştırma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 31, s. 309-319.
- Yücel, M. S. (2018). Self-learning habits of German language teacher candidates. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, S. 1(39), s. 81-94.